

Tiden og melankolien

Med sin utstilling i Sandnes Kunstforening markerer Bente Knudsen Sanden seg som en modnere og mer helstøpt kunstner enn da hun viste sine arbeider på Hå for sju år siden.

18. mai 2002

Aftenbladet.no

Trond Borgen

Nå har hun laget en utstilling med stram romlig regi og med en materialbruk som hele tiden understreker og utdyper arbeidernes innhold.

«Et liv er ikke det som har hendt med et menneske, men hva en husker og hvordan en husker det». Dette sitatet av Gabriel Garcia Marquez bruker Knudsen Sanden som motto for sin utstilling. Det kan virke pretensiøst; men med dempede virkemidler makter hun å fange den tids- og erindringsprosessen som ligger i Marquez' ord.

Tiden avleirer seg som sansede minner i hukommelsen, og i underbevisstheten. De trer fram og synker tilbake, skjerpes eller viskes ut - og de gir oss en følelse av tap og savn som er merkbart til stede i denne utstillingen. Det er savn etter mennesker vi engang kjente, etter drømmer og ønsker vi engang hadde. Etter en fortid som så definitivt ikke kommer tilbake.

Den melankolien som slike følelser og opplevelser framkaller, går som en stille understrøm i Knudsen Sandens objekter. Her er barnets drøm om å bli ballettdanser, i form av en lys, lett kjole, som imidlertid holdes ettertrykkelig nede av et tungt lodd. Her er drømmen om varm «Sommer», som bare kan nås gjennom et tykt lag av pels - som om hodet er fullstendig innkapslet og gjemt bak en ugjennomtrengelig mental mur.

Idéen om skallet - som beskytter eller som hindrer kommunikasjon - er framtreddende på denne utstillingen. Et av de mest interessante objektene er «Du bærer det med deg», som både er en slags kropp og en sjel i samme form. På helt abstrakt vis uttrykker Knudsen Sanden lagringen av minner og erfaringer, idet hun føyer til uregelmessige former.

Og hun oversår hele objektet med små, grønne utvekster, som både kan være nye muligheter gjennom knoppskyting og skorper etter de mange sår som mennesket har fått gjennom årene. Det er tiden lagret i sinnet; og den er her gitt en tvetydig, gåtefull kunstnerisk form.

Lagret er tiden også i det store, firdelte og nærmest monumentale objektet «Tiden i mellom»: Vi ser trekkene til et menneske, som et halvt utvisket fotografi - og som et halvglemt minne. Men forsøker vi å trå dette minnet nærmere, forsvinner trekkene - det er som dette mennesket synker ned i hukommelsens uendelige dyp, slik at bare savnet blir stående.

En kunstnerisk bearbeiding av dette forholdet mellom erindring og melankoli gjennom fotografiske ansikter som er i ferd med å forsvinne inn i en malerisk bakgrunn synes å ligge i tiden - danske Jytte Rex og norske Elisabeth Werp er et par andre eksempler på kunstnere som arbeider med denne problemstillingen akkurat nå.

For Knudsen Sanden er dette også et spørsmål om å søke gode løsninger for dette innholdet gjennom materialbruken. Tekstil er for henne fiberkunst i vid forstand; og hun lager sine skall og hinner bl.a. ved hjelp av en kartongteknikk, slik vi ser det i «Du bærer det med deg». Banal blir hun bare i «Hvem tenker tankene i mitt hode», hvor hodeformen er dekket av et ytterst fragmentert speil, som en diskokule.

I de øvrige arbeidene ligger et element av gåte, av hemmelighet. Dette er enigmatiske objekter som suger opp i seg melankoliens uutholdelige letthet og stille tyngde.

<http://aftenbladet.no/kultur/article.jhtml?articleID=126498>

© Stavanger Aftenblad ASA, Postboks 229, 4001 Stavanger. Sjefredaktør: Jens Barland. Telefon: 51 50 00 00